

„Az Erdő” című szaklap és a MEVME

Az elmúlt hónapokban számos írás idézte a MEVME-t és az „Az Erdő” című lapját. Az írásokban sok adat tévesen jelenik meg, a megalakulás időpontját, illetve helyszíneit és feladatát illetően. Szóba kerül Tata, Esztergom, Budapest, és Miskolc, 1926, 1927, 1928. Ahhoz, hogy az egész folyamat érthető és átlátható legyen, távolabbról kell kezdeni a dolgok ismertetését.

1861-ben bocsátotta közre *Divald Adolf* selmeczbányai kincstári erdőrendező röpiratát: „az erdészeti magyar irodalom ügyében”. Még az év őszén előfizetési felhívást tettek közé az Erdészeti Lapokra *Wagner Károly* akkori erdészeti akadémiai segédtanárral együttesen, melynek egyik célja „a megalkotandó magyar erdészegylet útjának üdvös eszmecserék általi egyengetése”, volt. Innen eredeztethetjük a magyar erdészeti írott szakanyagok közlését. Elsősorban az Erdészeti Lapokat. A Pesti Napló 1866. december 1-jei számában *Bedő Albert* igyekszik a közvélemény figyelmét a magyar erdészet ügyére terelni. A cikk címe: „A magyar erdészet érdekében”.

Mindezek előzményei azon törekvéseknek, hogy megalakítsák előbb az Országos Erdészeti Egyesületet (1866. december 9.), majd meghatározzák azok feladatait. Egyebek között, hogy a magyar erdészszakma résztvevői megfelelő erdészeti ismereteket kapjanak, különösen a legkevésbé hajlandóságot mutató kisbirtokos osztályra. S általában a népművelésre is gondot fordítsanak.

Következményként 1890-ben az OEE elhatározza, hogy olyan kisebb füzeteket ad ki, amelyek az erdőgazdaság körébe tartozó tudnivalókat népszerű leírásban tárgyalják. Ezeket a füzeteket (összesen kilenc egymást követő kiadvány), egyenként 5000 példányban, az egyesületi tagok, a törvényhatóságok, és a közművelődési egyesületek útján ingyen terjesztette a kisbirtokosok között.

Abból a célból, hogy az erdőgazdálkodás iránti érdeklődést még a legalsóbb néposztályban is felkeltse, egy-két íves, népies füzeteket adott ki, melyek mesék vagy elbeszélések alakjában tárgyalnak egyes erdészeti kérdéseket. Ezeket a füzeteket az elemi iskolákban és egyéb helyeken és módon ingyen terjesztette. Három ilyen füzetet adott ki az OEE 1906-ig, egyenként 30 000 példányban.

Emellett az országon belül, de kívül is kiállításokat szerveztek az érdeklődőknek, bemutatva az erdőgazdálkodás fejlődését, valamint tanácsokkal, buzdítással és felvilágosítással karolták fel a magyar erdészet ügyét. Pl.: „Cse-

res Józsi és Boros Rózsi széphistóriája, vagy ki mint vet, úgy arat.” Nagypapánk és dédapánk közül sokan gyerekként hasonló irományokból kaphattak kedvet az erdészkedéshez.

Az 1906-ban 40 éves jubileumát ünneplő Országos Erdészeti Egyesület, visszatekintve az elmúlt négy évtizedre, kénytelen volt megállapítani, hogy az erdészeti személyzet továbbképzésében hatékonyabban kell fellépni. Ekkor – 1906-ban – hozta létre először az „Az Erdő” című szaklapot „Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére” alcímmel. Tulajdonos és kiadó az OEE, *Balogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos szerkesztésével. A lap teljes körű tájékoztatást nyújtott mind szakmai, mind egyéni problémák megoldásához. Pl.: „Háborús Hírek”, vagy „Miképpen akadályozhatjuk meg, hogy tyúkjaink félre tojjanak”. Ezen túl a világ ügyes-bajos dolgaiba is betekintést nyehettek az olvasók, pl. „A japán uralkodóház vagyona” (1912) című cikkben.

Az első „Az Erdő” című lap 1917-ig élt. Az első világháború okozta nehézségek miatt a lapot megszüntették. Párhuzamosan az időközben (1909) megalakult „Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége” (E.A.Sz.) is indított lapot, „Az Erdészet” címmel, melynek szerkesztője *Szabolcs Ferenc*, elnökük *Zimmermann Vince* volt. De volt más erdészeti egyesület is, pl.: a „Tisza Jobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete.”

Az utóbbi időben többször téves információkkal tűzdelt híradások jelentek meg a MEVME és lapja „Az Erdő”-vel kapcsolatban. A második „Az Erdő” című lap és a Magyar Erdészeti Altisztek Országos Szövetsége (MEASz), majd 1928-tól Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete (MEVME) történetéhez, illetve megalakulása kapcsán a következő események idézhetők fel a korabeli híradások alapján.

Az első világháború és a trianoni döntés hatalmas veszteségeket okozott az országnak, de az erdésztársadalomnak is. 1926-ra azonban valamelyest konszolidálódott a helyzet. Az erdésze-

ti altisztek elérkezettnek látták az időt saját érdekképviseleti szervezetük megalakítására. 1926. február 7-én a miskolci Magyar Királyi Erdőigazgatóság kerületében, a Majláthi M. Kir. Erdőhivatal hivatali helyiségében az altisztjei sorsát szíven viselő, s azért köztiszteletnek örvendő *Osztermann Ernő* miniszteri tanácsos, erdőigazgató hozzájárulásával egybegyűltek néhányan, a kerület altisztjei. Lehetek vagy negyvenen.

Összejövetelük célja, amint a jegyzőkönyvekből olvasható: a Magyar Erdészeti Altisztek Országos Szövetségének (MEASz) megalakítása tárgyában a Lehotzky János min. irodafőtiszt volt m. kir. főerdőről által megküldött felhívás tárgyalása volt. A felhívást az ország minden részébe széjjelküldték. Teljességgel véletlen, hogy a Gödöllői M. Kir. Erdőigazgatóság kerületében lévő kartársakkal történt levelezés után a „Felhívás” éppen a majláthi összejövetelen öltött testet.

A háromtagú szervezőbizottság megválasztása után még az év őszén (1926. október 10-én) Miskolcon gyűlt össze a majláthi szervezőbizottság által összehívott első alakuló közgyűlés, melyen 87 kartárs – vegyesen magánuradalmi, járási, közbirtokossági, és állami altiszt – 150 kartárs képviseletében jelent meg. Itt kimondták a MEASz megalakulását és három évre megválasztották a 6 fős tisztkart, a 14 fős választmányt és az 5 póttagot.

Ekkor határozták el „Az Erdő” című szaklap megindítását, megállapították a tagdíjakat, végül megbízták a vezetőséget az alapszabályok kidolgozásával. A több oldalnyi határozatokat itt nem tárgyaljuk. De fontosak a következők: ekkor határozták meg a színeiket: a zöld és fehér, a jelvényt, mely a pecsét kicsinyített mása. A jelvény másolatait, melyek v. Szekeres Károly hagyatékából származó eredeti minta alapján készültek 2013. július 12-én megkapták a 144. Vándorgyűlés résztvevői.

A MEASz név egy 1928-as miniszteri rendelet értelmében változott MEVME-re. A szövetségből egyesület lett. Csak a név változott, a többi maradt. Jelentősebb elnökei, akik egyben lapjuk szerkesztői is voltak: *Nádaskay Richárd*, a nagyon sokat alkotó *Daróczy Márton* (1932-1940), és a két világháborút, valamint a nyugat-magyarországi csatákat (1921) megjárt vitéz Szekeres Károly (1940-1945). A háború utáni változások az egyesület és lapjuk megszűnését eredményezték.

Később az 50-es években néhány évig harmadszorra is megjelent erdészeti szaklap „Az Erdő” címmel, más értékrend szerint. A MEVME múltját és logóját 2012-ben, és 2013-ban a 144. Vándorgyűlés alkalmával az OEE és a Vértesi Erdő Zrt. Kocsis Mihály vezérigazgatóval karöltve jelenítette meg a tisztelt erdésztársadalom előtt. A legnagyobb történelmi anyagot ezzel kapcsolatban az elmúlt másfél évtizedben Schweigbardt Ottó erdőmérnök kolléga dolgozta fel. Így lett a távoli múltban gyökerező népmesékből újra valóság.

Források: Dr. Csőre Pál és vitéz Szekeres Károly hagyatékából, az OEE 1906, és az „Az Erdő” 1912-1916-1927 lapjaiból.

Inokai Balázs
erdőmérnök

Olvasói levél

Tisztelt Szerkesztőség!

Régóta készülök írni, mivel a tuskózást elkerülhetővé tévő gombatermesztésről szóló májusi cikkük felkeltette az érdeklődésem, s az Önök segítségével felvettem a kapcsolatot Dr. Darabos Istvánnal. Darabos úr az otthonában fogadott, s minden részletre kiterjedő tájékoztatást adott a javasolt gombafajtákról, a szaporítás és oltás módjairól. A tőle kapott segítségnek köszönhetően már elkezdtük a tuskók oltását.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani Önöknek és Dr. Darabos Istvánnak a hasznos információikért, a szíves segítségért s örömmel olvasnék még írásokat ebben a témában.

Üdvözlettel:

Szél Tamás, Kistelekek

A Kedves Olvasóval közös az örömünk és köszönjük a leírt sorokat!

Apatóczy István

Az erdei sikló*

A siklók a kígyók rendjébe sorolt család kifejezetten változatos tagjai. Már ránézésre is meglehetősen szembetűnő eltérések olvashatók le például a vízisiklóról, vagy a rézsiklóról, nemkülönben az erdei siklóról. A szemléltető ábrákon gubancosnál gubancosabb alak-

davári sikló. Persze, mondjuk, egy tetőtől talpig erdész, aki egyenes jellem, össze sem hasonlítható az erdei siklóval, amelyiknek a hossza megközelítheti ugyan a két métert, csak hogy nem tetőtől talpig, lévén az erdei sikló lábatlan állat. Nem is talpal tehát annyit, amennyit – jellemző-

ilyen szembetűnő hasonlóság. A siklók szemhéja tudniillik összenőtt, ami azonban nem zavarja a látásukat, mert az összenőtt szemhéj átlátszó. Biztonsággal állíthatjuk, hogy az erdészeknek nem átlátszó a szemhéjuk, akkor sem, ha gyakorta mondják, hogy becsukott szemmel is tudják, mi, és hol van a kerületükben. Éppen mert nem átlátszó a szemhéj, ezért kicsit följebb, a szemöldöke nőit össze némelyik erdésznek, amiért azt hiszik róluk, hogy állandóan mérgesek.

Szemben velük, a siklók sosem hordanak összenőtt szemöldököt, ezért nem lehet egyből megtudni róluk, hogy mérgesek-e, vagy sem. Tudvalevő emellett, hogy a rokoni család: a viperák tagjai sem hordanak összenőtt szemöldököt, mégis állandóan mérgesek. Legtöbbször nem mutatják ki a mérgefogukat, erre inkább némelyik erdész hajlamos, olyankor mintha a sziszegés is hallható lenne, ahogy bosszúsán elsiklik.

A küllemére valamit is adó sikló évről évre cseréli legalább a felbőrét, amit konfekció-nyelven kígyóingnek mondunk. Nem siklik el a ruhacsere mellett az erdészünk sem, ő ugyan nem a felbőrét, hanem a fél bérét is kitevő kafe-tériát cseréli ingre, miegymásra.

Az erdei sikló, meg a rézsikló, a hazai lankákon túl, kétezer méter magas hegyeken is megtalálható. Az ősz közeledtével, hosszú álomra szenderülnek, öreg fatörzs, vagy szikla üregében. Van erdész is olyan, aki a magas hegyekben tölti a telet, ám lesiklással, kora tavasztól pedig, messze elkerülve fiatal és öreg fatörzseket, hosszú álomra szenderül. 🌿

Kép: Felix Reimann

ban bemutatott példányok, hol egy Möbiusz-szalaghoz, hol ó-mongol írásjelhez, netán a cirkalmasan aláírók szövegi kacskaringóihoz hasonlítanak.

A külsejükről ítélve tehát, jellemben nem feltételezhetjük őket olyan egyenesnek, mint amilyen egyenes például a Bu-

en – egy közerdész csúszik-mászik, de nem is siklik le és föl annyit, amennyit a Budavári sikló.

Az elmélyülten kutató tudósok csodálatos nyelvi hasonlóságra figyeltek fel sikló és ember között: mindkettő nyelve kiülthető. Ezt az adottságot némelyik erdész mimikájában is elég gyakran megfigyelhetjük.

A látószervvel kapcsolatban nincs

* A szerző: 'Ettünk falombot ... (2005. Győr)' nyomán.